

3 **Навіки**
в наших серцях
СТОР.

4 **Мирослав Гончарук-Хомин**
«...твій обов'язок — боротися...»
СТОР.

7 **Вічні фільми**
телепрактикуються студенти-журналісти...
СТОР.

Світлана Слепньова: «Мені поталанило в житті. Я — щаслива людина»

До ювілею живої енциклопедії бібліотеки УжНУ

Скромність (до життя) та інтерес (до книжок) закохалися одне в одного з першого погляду, коли на світ з'явилася Світлана Павлівна (а трапилося це 9 листопада), і здається, побудували цілу флотилію філософії високих моральних цінностей, якою мандрує з року в рік наша ювілярка. Боюсь, вона мені не пробачить цієї першої сторінки, бо не любить публічності, гучних вітань і взагалі будь-якої дії, пов'язаної з озвученням здобутків. Але!.. Світлано Павлівно, привселюдне «вибачте» за непослух, утім, я хочу, аби цей текст читали діти, онуки, правнуки нинішніх університетських поколінь і трішки жалкували, що не топтали свій студентський ряс у ті хвилини й години, які своєю присутністю в бібліотечних буднях наповнювали Ви. Щокою покотилась сльозина... Хочу з Вами познайомити всіх. І ще не народжених читачів Наукової бібліотеки УжНУ. Щонайменше тому, аби вони більше дізналися про щастя.

...Я уявляю, як Ви берете до рук цю газету. Знаю: мабуть, спершу перевірите, чи там моє прізвище. Так робить тільки мама... І Ви! При кожній зустрічі кажете: «Я читала свіжі «Філіжанкові розмови» — і мені так сподобалось! А ще завжди згадую ті, із Вашою Шаповаловою (дякую, що народжений мною текст — Ваш фаворит — прим. авт.)». Або «ти так гарно написала про...» І Ви навіть не уявляєте, скільки коштують Ваші слова в моїй валюті мотивації. Іноді здається: не вмію, не можу, не буду... Як і колись, на першому курсі... У перший день відвідин читального залу. Розгубленість, невіра та страх перед завданнями. За мить — Ваші руки, в обіймах яких — стоси книжок — особлива одиниця виміру Вашої любові до своєї роботи. Ви допомогли мені знайти словники (до них слід було законспектувати передови), а ще повели до магічного каменя, мовив-

ши: «Торкнись і загадай бажання. Воно обов'язково втілиться». Я забажала вчитися на «відмінно»... Вийшло! Може, річ зовсім не в камені... Не належу до тих, хто вірить у магічну силу предметів, зате вірю в поставлену мету, а головне — у те, що поруч життям завжди йдуть добрі люди, котрі готові підстрахувати, коли переходиш вузький міст, яким нещадно хитають невпевненість і зневіра. Я щаслива, що зустріла Вас в один із таких моментів. А нині маю за честь писати щось до рідного «Погляду» із нагоди Вашого ювілею. Часто заходила в читальний зал і шукала очима Вас. Одразу не знаходила, бо Ви більшість часу проводите між стелажми книжок, пошуком яких постійно перетворюєте гарбузи незнань на карету якісно виконаного завдання тисячам таких попелюшок, спраглих потанцювати з перфекціонізмом на балу свого студентського життя. Сподіваюся, Ви усміхаєтесь. І щоб усміхалися більше — ось ще думки Ваших колег...

Марія Медведь, директорка книгозбірні: «Я познайомилася зі Світланою Павлівною тоді, коли ще не була директоркою, на одній із конференцій. Під час заходу колега вирізнялась активною позицією, а після завершення дарувала гостям мішечки кави. Я подумала: який гарний жест! Позитивна згадка. Згодом я очолила бібліотеку й ми вже познайомилися ближче. Колега — голова бібліотечного профкому, тож разом вирішуємо різні питання. Бачу у Світлані Павлівні незвичну людину: із відкритою душею та постійним бажанням допомагати. Крім того, ювілярка, звісно, — професіонал! Якщо в нашому електронному каталозі спробувати віднайти тематичний підбір і дати таке ж завдання Світлані Павлівні, то доки комп'ютер починає автоматично шукати, колега вже принесе вдвічі більше одиниць літератури: не лише за темою, а й за всіма можливими підтемами... Натомість

комп'ютер подає конкретно. Це характеризує бібліотекарку як чудового наукового шукача. Допомогати людям — її життєве амплу. Поєднання людяності, професіоналізму, високої відповідальності. Згадую, як весною ми приймали викладачів-переселенців у читальному залі. Вони ж приїхали без книжок, ноутбуків. Світлана Павлівна з дому принесла одній із педагогинь свій ноутбук. Постійно пропонувала гарячий чай. Думаю: професіоналізму можна навчитися, а ось бути людяним — риса, із якою потрібно народитися. Такою іскрою Бог нагородив ювілярку».

Вікторія Воробець, заступниця директора книгозбірні: «Світлана Павлівна — перша людина, яку я зустріла в бібліотеці, коли прийшла туди працювати в 1985 році. Одразу склалося враження: мама, янгол. Надзвичайно добра. Мені багато допомогла. А ще називаю її «енциклопедією, що ходить». Знає, як знайти літературу з усіх галузей. Залюбки підказує студентам, що за чим робити. А тим, хто довго засиджується в читальному залі, завжди віддає свої бутерброд, печиво, пригостить гарячим чаєм. Альтруїстка з великої літери! Скромна. Крім того, має чудових племінників, сестер Мальованих, у житті котрих відіграла велику роль. Я навчилася від колеги людяності, усвідомлення, що великі справи починаються з маленьких. Подарована комусь цукерка, чай — уже вияв уваги, який дуже зігриває. Світлана Слепньова — миротвориця в колективі. Уміє випереджати суперечки».

Марія Чорній, завідувач відділу «Карпатика»: «Зі Світланою Павлівною я познайомилася у свій перший робочий день, у 1982 році. У нас довго існувала традиція, що для нових у колективі проводили екскурсію всією бібліотекою, яка тоді розмішувалася по сусідству з епархією. Пам'ятаю слова колеги: «Наша організація — із великими перспективами. Якщо добре

працюватимеш, то попереду — кар'єрне зростання». Разом трудимося вже 40 років. Їй притаманні такі риси, як обов'язковість, справжність, порядність».

Сама ювілярка свій день народження не любить. Зате обожнює такі свята в інших, адже їй до душі створювати приємності для когось. «Люблю, коли день народження закінчується. Це — як зі смачною кавою: вип'єш вранці — і насолоджуєшся весь день. Залишається післямак», — каже С.Слепньова. Ще вона переконана: «Знаю на 100 %, що щастя — у роботі. Найголовніше в нашій — змога бачити результат. До речі, ніколи не потрібно думати, що все можеш і знаєш. Колись мені доручили тут, у бібліотеці (я була наймолодшою), написати оголошення пером. Гадала: без проблем це зроблю. А написала просто жакливо. Побачила жах в очах колег. І вони повісили те оголошення. Висіло два дні. Так соромно стало. Водночас згадана ситуація багато дала мені уроків. Узагалі ж ті тисячі «дякую» змушують залишатися молодою. Кожні п'ять років змінюються покоління. Стараєшся бути з ними на одному рівні, щоб довіряли й іще приходили до бібліотеки. Тримаю кулаки за «КРОКи». Потім приходять, дякують. Іноземні здобувачі фаху — зокрема. Кажуть мені: «Дякую», «до побачення», «щасливе дякую». Мені поталанило в житті, я — щаслива людина».

Р. С. Світлана Павлівна не любить фотографуватися. Але в мене є світлина з ювіляркою, проте хай залишиться в особистому архіві: дуже цінна й розмита, бо зроблена за мить до обіймів із нагоди цьогорічного ювілею С.Слепньової. Світлано Павлівно, хоча обійняти це безліч разів, розділити з Вами ще не один ювілей і встоє сказати Вам своє «щасливе дякую», що Ви є...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

На вченій раді

Чергове засідання розпочали врученням науковцям університету дипломів доктора наук і доктора філософії. Так, присвоїли вчене звання професора кафедри хірургічної стоматології та клінічних дисциплін Юрію Мочалову, професора кафедри конституційного права та порівняльного правознавства – Василю Гомонаю, професора кафедри господарського права – Ярославів Грецу, кафедри органічної хімії – Михайлові Сливці, доцентки кафедри громадського здоров'я і гуманітарних дисциплін – Тетяні Лях, доцентки кафедри внутрішніх хвороб – Тетяні Тернушак, доцентки кафедри дитячих хвороб – Агнеті Ленченко, доцентки кафедри анатомії людини та гістології – Олесі Валько, доцентки кафедри міжнародної політики – Вікторії Бокоч, доцента кафедри міжнародної політики – Ігорю

Діру, доцента кафедри екології та охорони навколишнього середовища – Олегові Глуху, вчене звання доцентки кафедри конституційного права та порівняльного правознавства – Вероніці Берч.

Також учена рада розглянула атестаційні справи та положення про діяльність структурних підрозділів альма-матер, зокрема про редакційно-видавничий відділ, Центр гунгарології УжНУ та Навчально-наукову лабораторію рентгеноструктурного аналізу. Рекомендувала до друку деякі видання.

Крім того, створено Центр дослідження права війни УжНУ (на юридичному факультеті), аби мати майданчик для проведення наукових досліджень соціально-економічних та воєнних аспектів застосування військ, озброєння і військової техніки.

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

Освітняні – у фокусі

Всеукраїнський форум щодо якості освіти

У ректораті альма-матер під час трьох панелей – «Ключові цілі якості освіти», «Діяльність закладів освіти в умовах війни» та «Професійна самореалізація вчителя в умовах цифровізації» – говорили про виклики й зміни в освітній галузі. Дискутувати завітали керівники місцевих органів управління освіти, закладів загальної середньої та вищої освіти, партнери з Чехії й Австрії. Організували захід Державна служба якості освіти України і її управління в Закарпатській області.

Захід стартував з участю міністра освіти і науки України Сергія Шкарлета, який долучився онлайн. Він мовив: порушуючи тему освіти сьогодні, формуємо стандарти та політику на десятки років наперед. Зокрема, відзначив роботу Державної служби якості освіти. За його словами, тісна співпраця, що була спрямована на підвищення якості освіти ще з часів пандемії, виявилася плідною. Нині ж утворюємо нові парадигми поступу в різних системах галузі – у дошкільній, шкільній, позашкільній, професійно-технічній, вишівській. Акцентував і на високій організації всеукраїнської школи онлайн, адже наша країна – чи не єдина, яка зуміла відновити освітній процес у стані війни.

Також виступила народна

депутатка України, членкиня комітету з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради України Юлія Гришина. За її словами, освіта – складова, що працює на розвиток держави. Проте в сьогоднішніх реаліях пріоритет необхідно ставити на безпеку дітей і педагогів. У виступі наголосила на відважності вчителів, котрі попри всі перешкоди продовжують передавати знання навіть у сховищах.

Про виклики, які довелось долати освітянам ще з часів поширення коронавірусу, розповів голова Закарпатської ОВА Віктор Микита. Згадав і про кількість внутрішньо переміщених осіб, котрі знайшли прихисток у закладах освіти краю; про важливість забезпечення дітей, які опинилися далеко від рідної домівки, можливість навчатися, що й намагаються робити в нашому краї.

Своєю чергою, голова Державної служби якості освіти України Руслан Гурак подякував за обговорення стану освіти, шляхи її покращення сьогодні. Додав: надважливо створити дієву систему, яка ефективно забезпечуватиме знаннями, уміннями, навичками кожного громадянина, щоб він міг реалізувати себе в майбутньому.

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

В УжНУ готуватимуть мультидисциплінарні команди реабілітаційних центрів

В Ужгородському національному університеті створюють структурний підрозділ, в обов'язки якого входить підготовка мультидисциплінарних команд фахівців-реабілітологів. Вони комплексно надаватимуть послуги з реабілітації. Ініціатива особливо на часі з урахуванням наслідків війни в Україні.

На факультеті здоров'я та фізичного виховання поетапно реалізують новий проект, спрямований ще й на подолання нестачі кадрів у відпо-

відній галузі. За словами Івана Миронюка, проректора з наукової роботи, професора, суть інновації полягає в тому, що для покращення якості підготовки необхідних фахівців цикли фахової підготовки об'єднують і готуватимуть саме мультидисциплінарні команди. Невипадково віднедавна в УжНУ запровадили ще й дисципліну «Клінічна психологія». Адже за даними ВООЗ, які оприлюднив французький клінічний психолог Тьєррі Лісія, в Україні на 100 тисяч

У телезверненні з нагоди Дня гідності та свободи Президент України Володимир Зеленський згадав викладачів УжНУ та студентів відділення журналістики нашого вишу, які відповідно читають «лекції студентам онлайн в окопі» та отримують «диплом бакалавра в окопі», підкреслюючи в такий спосіб нескореність українців.

Аура на розмову

Очільник Закарпаття зустрівся з молоддю УжНУ

У гуртожитку № 4, а саме в студентському просторі «Аура Академіка», Віктор Микита, голова Закарпатської ОВА, разом із заступником Ігорем Шинкарюком зустрілися зі студентами. У неформальній обстановці спілкувалися з молоддю на актуальні теми. Очільник розповідав про своє університетське життя, шлях становлення, роботу в СБУ; згадував, як Закарпаття переживало перші години війни; відповідав на запитання про нинішню ситуацію з внутрішньо переміщеними особами, опаленням, про перспективу працевлаштування, заробітні плати.

На зустріч прийшли студенти

різних курсів та факультетів. Мета зібрання – налагодити комунікацію, аби влада безпосередньо могла почути, що молодь турбує та цікавить сьогодні. Приємним бонусом став подарунок для жителів гуртожитку – «Starlink» та проектор. Супутник для роздачі Інтернету передали для того, аби ті, хто здобуває знання дистанційно, міг робити це без проблем та фінансових затрат.

Ніколетта Саенко, третьокурсниця відділення журналістики, дізналася про зустріч завдяки оголошенню в групі студради УжНУ. Дівчина розповідає: «Прийшла сюди, тому що хотіла дізнатися, які в мене перспективи після закінчення

університету, більше почути про самого Віктора Микиту.

А ось Олександр Яцульчак, другокурсник спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», мовить: «Я цікавився стосовно розвитку освіти, ситуації з внутрішньо переміщеними особами, розпитував про особисте життя, особливості роботи. Прагнув зустрітися як майбутній дипломат з очільником ОВА».

Р. С. До Міжнародного дня студента Студентська рада та профком УжНУ передали «Starlink» на потреби 128-ї окремої гірсько-штурмової бригади.

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

Оголошення

До уваги фахівців у галузі бактеріології, мікробіології, клініко-лабораторної діагностики та сімейної медицини Закарпатської області. Запрошуємо вас узяти участь у майстер-класі «Достовірна діагностика збудника інфекції – ключ до успішного лікування». Після завершення заходу отримаєте сертифікат із 20 балами безпосереднього професійного розвитку. Майстер-клас відбудеться 5–6 грудня 2022 року в лекційному залі кафедри клініко-лабораторної діагностики та фармакології Ужгородського національного університету (Ужгород, вулиця Станційна, 60 А). Для участі в майстер-класі зареєструйтеся за покликанням <https://fpo.uzhnu.edu.ua/courses/751/> або проскануйте QR-CODE.

Наші випускники за кожної нагоди намагаються допомогти рідному факультету. Так, Даніела Небела передала чотири дослідницькі мікроскопи, які отримала від біолога з міста Каруп (Данія). На фото: Даніела з деканом біофаку, доценткою Ярославою Гасинець.

За інформацією біологічного факультету.

Листопад – особливий місяць...

Любі ужнівці, рушійні мотиватори! Цей місяць є особливо яскравим на знакові дати. Адже зустріли Всесвітній день молоді (10 листопада) та Міжнародний день студентів (17 листопада). Хоч сьогодні складні умови для здобуття освіти, наші юнаки й дівчата не втрачають жаги до опанування нового, творчого запалу та професійної зацікавленості. А ще був Всесвітній день науки (10 листопада), у якій своєю стежкою теж упевнено крокує альма-матер.

Хочу привітати й наших працівників бухгалтерії з нагоди Всесвітнього дня бухгалтерії (10 листопада), котрі за складних обставин забезпечують живлення фінансової артерії УжНУ.

Події 2014-ого довели, що нашим студентам не страшно говорити про свої волю та бажання. Відповідно День гідності та свободи (21 листопада) завжди закарбувався відтінком суми в поєднанні з гордістю за наших українців, зокрема молодь. Сьогодні чи не кожен співвітчизник усвідомив власну національну сутність.

Так само з глибокою пошаною ставимося до захисників нашої країни. А тому не забуваємо, за різними даними, про День чоловіків (5 листопада), про Міжнародний чоловічий день (21 листопада), День десантно-штурмових військ Збройних сил України (21 листопада) і ще раз дякуємо тим, хто на сторіжжі незалежності держави. У цей же день, 21 листопада, шанували архістратига Михаїла – голову небесного війська. Отож ще й усім Михайлам – вітання.

Також хвилююче мовчання згадали всіх жертв голодоморів у День пам'яті жертв голодоморів (26 листопада). Водночас пам'ятаймо, що 28 листопада – початок Різдяного посту, тож є додаткова нагода виявляти більше милосердя один до одного, тим паче в такий час!

Ми – українці, отож усе здолаємо й подужаємо. Адже пам'ятаємо наші корені, історію, знакові дати, які надихатимуть нас упевнено йти в майбутнє, не забуваючи минуле та водночас спираючись на сьогоднішній...

Володимир СМОЛАНКА,
ректор УжНУ.

Навіки в наших серцях...

Тому що «в правильних стосунках зі своєю совістю...»

Ще одна сумна звістка з війни... Загинув випускник УжНУ Максим Чомоляк. Народився 8 березня 1986 року на Ужгородщині, у селі Руські Комарівці. Навчався в Ужгородському національному університеті й закінчив одразу два факультети. У 2008 році — біологічний, торік — здоров'я та фізичного виховання.

Із перших днів війни Максим вирушив добровольцем на фронт. Виконував бойові завдання в різних кутках країни. Віталій Симочко, доцент, завкафедри плодоовочівництва та виноградарства (саме вихованцем цього підрозділу був М.Чомоляк — прим. авт.), розповідає: «Напевно, така кількість військовослужбовців, хлопців-випускників наразі з нашої кафедри — одна з найбільших. Звичайно, теж дуже багато з інших спеціальностей. Але ми маємо маленькі групи — зо 10–15 осіб. Фактично з кожного курсу так чи інакше 2–3 або служать, або стали добровольцями».

М.Чомоляк був з одного й того ж самого курсу, що й Андрій Заець, який помер у кінці березня — на початку квітня й був серед перших загиблих у цьому році. «Тобто з того курсу втратили вже двох, — важко зітхає Віталій Вікторович. — А Максим був цікавим хлопчиною, добре вчився, хоч і не відзначався надактивністю. Вів себе спокійно, до певних моментів ставився інертно, але зберігав скромність і порядність. На жаль, таких утрачаємо через війну. Герої багато чого могли б іще зробити, але їхня громадянська позиція змусила першими стати на захист Батьківщини, за яку віддали й життя. Із Максимом співпрацював не лише як викладач, а й у Закарпатському територіальному центрі карантину рослин Інституту захисту рослин Національної академії аграрних наук України. Чомоляк трудився старшим лаборантом, виконував наукову роботу. Узагалі був м'яким, відповідальним, завжди небагатослівним, проте діяв. Спортивний хлопець, інструктор із фітнесу. Такі люди, як він,

готові допомогти. Можуть зробити 1000 маленьких справ, які виявляться набагато ціннішими, ніж одна показова. Працюватимуть тихо, щоб ніхто й не знав».

«Загалом ще про наших випускників... Хтось міг бути трієчником, хтось не встигав, не рвався за відмінними оцінками, але коли почалася війна — першими пішли як добровольці. Не знаю точно, хто з наших вихованців воює. Але про кого чую — пішли захищати Батьківщину за власним вибором, без повідки. Є й такі, хто на фронті ще з 2014 року. Наприклад, покійний А.Заець. У таких хлопців немає мети, щоб світ знав про них. У них є мета бути в правильних стосунках зі своєю совістю, своїм покликом і зі своїм настроєм. Бо ті, хто любить бути на перших позиціях, часто густо роблять це тільки для власної вигоди, яка є далекою від патріотизму, самопожертви», — мовив В.Симочко.

Розповідаючи про недавню зустріч із Максимом, Віталій Вікторович також зазначив: «Максим був дуже небагатослівним. Наскільки я зрозумів, у понеділок він повернувся до війська, а вже наступного дня мав завдання. Ідучи назад, автомобілем потрапили на міну... Фактично хлопець тільки повернувся з відпустки...»

Спогадами поділилася й однокурсниця Максима — Кароліна Шейдик, доцентка кафедри плодоовочівництва та виноградарства: «Максим був стараним та доволі мовчазним. Ми з ним мало спілкувалися, однак вражала його ввічливість. Уже тоді стало зрозуміло, що буде науковцем і працюватиме за фахом. Яюсь через три роки після закінчення вишу ми випадково зустрілися. Ну, що сказати: світла людина, із добрими, щирими очима. Жаль, що здобуємо перемогу, втрачаючи найкращих і найсміливіших».

Шкода, але ми їх пам'ятатимемо. Вони назавжди залишаться в наших серцях...

Марія КЛЮЧАК,
студентка
відділення журналістики.

Ви маєте право на безоплатну правову допомогу!

Якщо вам потрібна юридична підтримка й ви не знаєте, як вирішити проблему, звертайтеся до фахівців системи БПД на Закарпатті. Щоб отримати правову допомогу за рахунок держави, можете зателефонувати до контакт-ного центру системи безоп-

латної правової допомоги за номером 0 800 213 103 (дзвінки зі стаціонарних та мобільних телефонів у межах України безкоштовні). Номер для дзвінків із-за кордону: +38 (044) 363 10 41 (вартість дзвінка з-за кордону — за тарифами вашого оператора зв'язку). Юристи

працюють на лінії щодня: понеділок — п'ятниця — із 08:00 до 19:00; субота, неділя — із 09:00 до 18:00. Контактні дані бюро правової допомоги, офіційний сайт та інші сервіси доступу до безоплатної правової допомоги: <https://linktr.ee/legalaid.gov.ua>.

Як заробляють студенти?

Рано чи пізно кожен здобувач фаху стикається з недостатністю грошей. Це змушує більшість молодих людей замислитися над пошуком роботи. Додатковий дохід — можливість оплатити навчання, допомогти близьким, зрештою, насолодитися життям: полачувати смачною їжею, відвідати ресторани, дискотеки. Чи вдається поєднувати здобуття фаху з роботою та наскільки це ефективно — розповіли ужнівці різних факультетів.

Михайло Коштура, третьокурсник філологічного факультету: «Нині всі думки про те, як заробити гроші: легко й за короткий час. Варіант працювати офіціантом мене ніколи не вабив, тож вирішив шукати щось до душі. Пробував себе в ролі баристи, сушиста, але то — не моє. Або просто це не доріс, щоб зрозуміти: хочеш щось мати — потрібно докласти дуже багато зусиль. На превелике щастя, мені вдається заробляти гроші творчістю. Зокрема, фотографією. 4–5 фотосесій на місяць — не так багато, але краще, ніж нічого. Поступово оточую себе

новими людьми, а вони відповідно рекомендують друзям та знайомим. На носі — зимові канікули, тож вирішив трохи поліпшити майстерність і спробувати себе у фрилансі. Цього заробітку вистачає: можу дозволити собі випити три кави на день, скуштувати батончик, а ввечері сходити в кіно. Кошти не заощаджую, маю повноцінне студентське життя. Доки гроші є — витрачаю. Мене це мотивує».

Яна Коваленко, першокурсниця стоматологічного факультету: «Тема «Де заробити кошти» для мене є завжди актуальною. Із 18 років намагаюся забезпечувати себе, хоч і не на всі 100%. Моя робота — дуже відповідальна, адже працюю нянькою. У моїй сім'ї були маленькі діти, тож навчилася за ними доглядати. Усі зароблені гроші витрачаю на себе, кохану (сміється — прим. авт.). Мені важливо мати гарний зовнішній вигляд, тож переважно гроші йдуть на манікюр, зачіску й нарощування вій. Ну, я ж дівчинка, що ще нам потрібно для щастя? Згодом планую працювати за спеціальністю —

бути стоматологом. Сподіваюся, матиму в цьому успіх».

Антон Яблонський, четвертокурсник факультету історії та міжнародних відносин: «Дистанційно працюю копійрайтером уже давно. Поєдную з навчанням. Знаю, що багато студентів якнайшвидше намагаються знайти якусь роботу, щоб оплачувати оренду квартири чи за гуртожиток та мати власні кишенькові, а не просити від батьків. Ставлюся до такого позитивно. Уважаю: у нашому віці вже варто думати про фінансову незалежність. Мені заробленого вистачає, тим більше, що зараз «дистанційка» і я живу вдома з батьками. Навчання з роботою поєдную без проблем. Здебільшого, виконую завдання після пар, коли є вільний час. Якщо коротко, то на результативність це не впливає».

Головне, щоб бажання комбінувати роботу з навчанням не перетворилося в гонитву за двома зайцями, яка ні до чого доброго, як відомо, не призведе.

Аліса ОСТОЛОШ,
студентка
відділення журналістики.

Скарби підземного Закарпаття

Мініатюрні склянки, яким зо 2000 років, без жодної тріщини; громіздкий посуд зі своєю орнаментикою й призначенням... Предмети дакійської культури, що становлять третину експонатів Археологічного музею УжНУ ім. Едуарда Балагури, а також інші старожитності запропонували переглянути відвідувачам відкритої експозиції «Скарби підземного Закарпаття». Мета заходу — привернути увагу до археології, не забувати про культурні надбання й у час війни, зі слів Ігоря Прохненка, доцента кафедри археології, етнології та культурології, котрий, власне, і виконував місію гіда. Відповідна наука має стати

засобом ще більшого об'єднання українців. Після нашої перемоги — поготів.

Дізнатися про скарби підземного Закарпаття прийшло чимало вимушених переселенців. Зокрема, пані Ольга з Херсонщини, котра 7 місяців залишалася в окупації. «Переїхала сюди недавно, шукаю роботу, а поки прийшла ось на екскурсію, бо хочу пізнавати Україну більше. І не тільки той край, де народилася. Виїхала з рідними на третій день референдуму, коли почали приходити додому, стукати. Ми не хотіли виходити, тож довелось ошостій ранку тікати. Було страшно. Обстрілювали черги охочих покинути територію. Але нам

удалося вибратися. Вибору не залишалось», — розповіла жінка.

Завітав на екскурсію до УжНУ й маленький Артем із мамою (вимушено переїхали на Закарпаття з Харкова). У майбутньому хлопець мріє стати археологом і більше дізнатися, як колись жили люди.

Екскурсія не лише пізнавальна, а й благодійна. Усі внески переказали на потреби Збройних сил України. Зініціювала захід ГО «Волонтеріат УжНУ», аби й через археологію та давні пам'ятки культури наповнити будні світлом і добром, обвішати їх жирним маркером єднання.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

День української писемності та мови в УжНУ

Щороку 9 листопада в Україні відзначають День української писемності та мови. Саме тоді навчальні заклади (і не тільки), за традицією, пишуть радіодиктант. Долучилися до акції й на філологічному факультеті УжНУ. Твір під назвою «Твій дім» написала

українська письменниця й режисерка Ірина Цілик. Читала його народна артистка, Героїня України Ада Роговцева. Студенти поділилися враженнями.

Тетяна Мазур («Середня освіта. Англійська та українська мова»), 1 курс: «Диктант поповнює словниковий запас, до-

зволяє перевірити на практиці вивчені правила. Цьогорічний твір пов'язаний із ситуацією в країні, тож сприймається з особливою емоційністю. Дещо незвично для мене, адже в школі писали тільки однолітки, а тут долучилися студенти різних курсів та спеціальностей.

Своєю безпосередньою участю нас підтримувала й заступниця декана з виховної роботи Марта Демчик».

Карина Гельбич («Середня освіта. Англійська та українська мова»), 1 курс: «Мені сподобалася атмосфера... Таке собі легке переживання учасників,

підтримка одне одного; а найголовніше — відчувався дух єдності. Диктант мені допоміг зрозуміти як філологині, де я ще «слабенька», на що потрібно звернути увагу».

Катерина ЖЕРЕБАК,
студентка
відділення журналістики.

Мирослав Гончарук-Хомин:

«Якщо ця нація й Вітчизна борються за тебе кожен день, то твій обов'язок — боротися за них, просто на тому фронті, на якому можеш і вмієш»

Усього 10 днів (станом на момент нашої розмови) на посаді виконувача обов'язків завідувача кафедри терапевтичної стоматології на рідному факультеті М.Гончарук-Хомин. Методика віртуального пацієнта, перший сніг у житті, інверсія феномена з віком та... історія з Ейнштейном. Про все це розповідає стоматолог за трав'яним чаєм у світлому кабінеті. Теплі історії з присмаком викристалізованої національної єдності.

— **Навчання на стоматологічному. Яке воно для студентів сьогодні?**

— Повертаємося з незвичних умов через Covid до тих, що були, але тепер уже в умовах війни. Водночас — нові виклики. Ураховуємо емоційний стан студентів. Є нюанси, перешкоди, які мусимо вирішити. Для всіх актуальне питання перспективи. Викладачі зацікавлені, щоб повернути попередній практично-орієнтовний напрямок навчання. За останні п'ять років рівень технологій настільки пішов уперед, що ігнорувати це просто неможливо.

— **Стоматологам без практики — нікуди. Як навчали?**

— Дуже варіативно. Із дентальної рентгенології студентам надсилали рентгенограми. Давали молоді відчуті різні ситуації — не книжкові (класичні), а анонімізовані, від справжніх пацієнтів. Крім того, маємо таку практику: вирізання зубів із мила або інших піддатливих субстратів для розуміння студентами анатомії й морфології самих зубів. Вирізували, фотографували, надсилали результати. У когось була можливість залучення на якісь клінічні бази, і там проводили препарування зубів, також надсилали фото. Торік читав курси на кафедрі стоматології післядипломної освіти. Застосовував концепцію віртуального пацієнта: коли проводив звичайну зустріч в Google Meet, використовуваючи, скажімо, можливості

TeamViewer — програми, яка дозволяє забезпечувати контакт з іншими комп'ютерами. Дистанційно можемо одночасно відкрити результати внутрішньоротового 3D-сканування пацієнта, комп'ютерної томографії, прицільні рентген-знімки та клінічні фотографії. Фактично пацієнта можна навчати й не бачити, але мати всі дані профілю, діагностики лицевого скелета, зубощелепного апарату та комбінувати їх. По суті ця концепція віртуального пацієнта для унаочнення та навчання нині — найкращий підхід, але, звісно, живе спілкування ніщо не замінить. Водночас хочу відповідну методику застосувати і надалі.

— **Усе це забезпечують викладачі. А що студентам потрібно принести на вітвар стомату?**

— Мотивацію. Я сам не так давно закінчив університет. Гадаю, за бажання й належної мотивації не важливо, чи це очна форма навчання, чи онлайн, якщо чітко бачиш мету та володієш знаннями англійської мови. Варто розуміти, що сьогодні на фронті науково-клінічної галузі інформацийне поле оновлення — англійське, рухається набагато прогресивніше, ніж будь-яке інше.

— **А з іноземним доводиться мати справу. Яка (з Ваших спостережень) відмінність наших і студентів із-за кордону?**

— Я 5 років пропрацював на медичному факультеті №2 саме

з іноземними студентами, і продовжую викладати в них. Насамперед це — підлітки. А вони — скрізь однакові. У них схожі потреби в увазі, знаннях, необхідності мати навчального чи наукового ментора. Чудово розумію відмінність запитів іноземців, бо свого часу теж був таким. У них складніший шлях. Їм слід пройти процес навчальної, соціальної та ідейної акліматизації до цієї системи освіти. Тому відповідальність на викладачах — вища. Запізнення іноземців — особливість. Потрібно почекати хвилин 6–7 від початку пари, а тоді відзначати присутніх. Майже всі приходять. Якось сам спізнився, бо випало багато снігу. Тоді перший рік викладав в іноземців. Я приїхав, а вони всі на вулиці дивляться, як падає сніг. Кажу: ходімо на лекцію. А вони відповіли: це — перший сніг. Тоді я мовив: «Гаразд, але він ще буде завтра, післязавтра». Почув: «Це перший сніг у нашому житті». І тут зрозумів, що лекція вже не має такого значення, як емоційний стан студентів. Для мене то було відкриття: бачив людей у моменті знайомства з новим явищем. То теж — педагогічна складова.

— **Щось запозичували від них?**

— Коли працюєш у такому полікультурному полі, твій обов'язок — вникати в іншу культуру. Тільки тоді можеш зрозуміти бачення сутності проблеми, навчальної методики чи предмета. Це — від банальних «добрий день», «до побачення» на хінді, китайській, англійській — до опитування. У нас є тема: «Гігієнічні принципи організації навчального процесу». Розказую пів пари про українські стандарти та вимоги в системі освіти, іншу половину випитую, які умови за кордоном, забезпечення книжками, тривалість уроків. Сукупність інформації накопичується — і ти потім на наступний курс можеш іще краще подавати інформацію. Уважаю, то не особливість, а обов'язок.

— **Які обов'язки на новій посаді у Вашому щоденному переліку завдань?**

— Продовжую ознайомлюватися з функціональними обов'язками: від дотримання в діяльності кафедри всіх розпорядків, наказів, інших юридичних нюансів до забезпечення контролю якості навчання й матеріально-технічної бази для студентів. Керівна посада вимагає постійного вдосконалення. Маю досвід роботи заступником декана впродовж чотирьох років із різних напрямків, що допомагає краще вникнути. Приємний колектив, багато викладачів, які ще мене навчали. Ставлюся до них із великим трепетом і по-

вагою. Це свого часу були мої наставники, а сьогодні — колеги. Пройшов схожий феномен, коли тільки починав викладати на стоматфакультеті. Проводив пари в студентів, котрі ще недавно були просто моїми друзями через студентське наукове товариство. Ось така інверсія феномену з віком.

— **Знаю: знаходите час і на різні проекти. Нещодавно представляли стартап...**

— Так, із моїм молодшим братом — випускником факультету інформаційних технологій. Сьогодні він служить добровольцем в медичному батальйоні. Працюємо над алгоритмом ідентифікації військовослужбовців і осіб, постраждалих унаслідок воєнних дій. Це — спеціальна комп'ютеризована програма, яка б дозволила оптимізувати можливість ідентифікації людей за стоматстатусом та антологічними зубними ознаками, що, на жаль, є сьогодні актуальним.

— **Як відволікаєтеся від праці?**

— Зазвичай, раніше присвячував час музиці та поезії, але останній на тепер вірш написав ще десь у вересні. Тисне воєнний фон, слово має іншу вагу. Від мене корисніша практично-гуманітарна допомога як спеціаліста. Займаюся паралельно науковими проектами — виступаю незалежним дослідником; це — хобі. Запрошують на лекції, вебінари. Практична стоматологія забирає майже 12 годин щодня.

— **Де набираєтеся досвіду?**

— Мав свого часу академічний тур, який до війни періодично повторював. Проходив стажування та читав лекції в різних європейських вишах: у Туреччині, Бельгії, Італії, Польщі, Словаччині. Ознайомлювався з обладнанням, методами викладання, тобто теж передавав досвід.

— **Що за якір спонукав заземлитися в Ужгороді?**

— Як говорив Сергій Жадан: «Я люблю цю країну навіть без кокаїну». Річ у цьому. Виїхати й знайти собі місце за кордоном — можливість, що завжди була і є. Однак маю відчуття обов'язку, національної ідеї. Ми потрібні там, де ми сьогодні потрібні найбільше. Нехай це — робота кафедри чи реалізація якогось наукового проекту. Раніше питання національної єдності сприймав з юнацької перспективи, чітко не розумів, як вона має викристалізуватися. На жаль, повноцінне усвідомлення прийшло тільки в час війни. Зрозумів: є нація — є Вітчизна. Якщо ця нація й Вітчизна борються за тебе кожен день, то твій обов'язок — боротися за них, просто на тому фронті, на якому можеш і вмієш.

— **Що мотивує грати скрипку першості саме у викладанні?**

— Був період у житті, коли працював 17 годин на день в практичній стоматології, але це зовсім інший тип внутрішньої радості, коли можеш спілкуватися з молодими людьми, передати їм знання. Взаємодія зі студентами насамперед корисна для викладача, для його внутрішнього самовдосконалення. Студентам не цікаві твої здобутки: ти або цікавий як людина, котра може поділитися інформацією, або не цікавий. Усе просто. Мене мотивує багаточисельна відвідуваність занять. Якщо приходиш, а там нікого — твоя вина. У нас є тема з гігієни та екології, яка стосується впливу сонячного випромінювання на здоров'я населення. Починаю пару словами: «Цікавий факт. Ісландія — серед найбільш економічно забезпечених країн світу, але там один із вищих рівнів самогубств у Європі. Чому? Тому що найближче до Північного полюса. У них пів року практично — вечір. Немає звичної для нас зміни дня і ночі, біоритм не може працювати, рівень суїцидальних девіцій в рази більший, ніж у континентальній Європі. Запитують: «Серйозно»? Відповідаю: «Ось вам про гігієнічну здатність світла». Так можна до кожної теми. Зараз студенти активно пишуть модулі. Розповідають про усталені класифікації, принципи роботи, сформульовані ще в минулому столітті. Розказують відповідно до книжки. Кажу: добре, запам'ятали, а тепер поговоримо про сучасність. Є класна історія про Ейнштейна, коли він викладав в одному з вишів Європи. На 5 курсі студент складав іспит. Побачив білет — і спитав: «А хіба не ставили ці ж запитання на 1 курсі»? Педагог каже: «Так. Ті ж запитання, але відповіді на них змінилися». Тому мусиш пропонувати студентам постійно щось нове, бо все так швидко змінюється.

— **Яку лепту новизни плануєте привнести на кафедру?**

— У новому році планує проведення серії практично-орієнтованих мікромайстеркласів від різних стоматологів-практиків, багатьох професіоналів, які працюють із мікроскопами, сканерами, томографією на високому рівні. Але їх має бути багато, щоб студенти бачили, скільки різних підходів може бути до вирішення однієї й тієї ж практичної ситуації і як вони відрізняються. А ще — перспектива, мотивація, практика і ще раз практика — ось орієнтири для здобувачів фаху факультету, де усмішка — у пріоритеті. Усмішка — також зброя. І про це потрібно пам'ятати.
Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

Наймасовіша ділова подія за час війни

З українсько-словацького бізнес-форуму...

Альма-матер часто стає майданчиком для різних заходів всеукраїнського та міжнародного рівнів. Зокрема, під час українсько-словацького бізнес-форуму, присвяченого проведеному засіданню Українсько-словацької міжурядової Комісії та візиту словацької делегації в Україну, великий зал ректорату зібрав стільки людей, що подію назвали однією з наймасштабніших ділових за період воєнних дій в Україні.

Основні організатори заходу – Торгово-промислова палата України та Словацьке агентство інвестицій і розвитку торгівлі. Ішлося про поліпшення умов створення додаткових логістичних коридорів, про можливість розвитку бізнесу попри важку ситуацію, про вихід на міжнародні ринки релокованих на Закарпаття підприємств тощо. Віцепрем'єрміністр із пи-

тань європейської та євроатлантичної інтеграції України Ольга Стефанишина в онлайн-режимі подякувала словацьким партнерам за допомогу, зокрема в ухваленні життєво важливих рішень для нашої економіки: «За останні 8 місяців Європейський Союз створив «зелені коридори» солідарності для експорту української продукції. Були скасовані тарифи для української продукції. В умовах заблокування портів саме територія ЄС стали головним каналом експорту й рятівною паличкою для наших компаній».

Загалом українсько-словацький бізнес-форум покликаний також додатково нагадати про важливість єдності в неспокійні часи: і на рівні внутрішньодержавному, і міжнародному. **Мирслава ГАРАЗДІЙ**, «Погляд».

У читальному залі Наукової бібліотеки УжНУ за сприяння Карпатського фонду офіційно відкрили коворкінг для внутрішньо переміщених осіб.

Успішно стартували в новому сезоні Ужгородської футзальної ліги

Зокрема, у стартовому поєдинку другої ліги (і загалом сезону УФЛ) наш колектив здолав дебютанта під назвою «Колос» – 9:1. Іван Марйонда, завідувач кафедри фізвиховання й водночас очільник команди «УжНУ», у коментарі для «Погляду» зауважив: «Як показала перша гра, ми готові до ігор. Суперник – дуже хороший; незважаючи на такий розгромний рахунок, нічим не поступався нам. У нас – молода команда. Складається винятково зі сту-

дентів вишу. Представлені різні факультети. Торік грали більше здобувачі фаху зі старших курсів. Тепер зробили акцент на першо- та другокурсниках. Є ще один, можна сказати, ветеран, який навчається в магістратурі, також на денній формі».

У другому турі наша дружина зустрічалася із загадковим за назвою «ФКА УП-СК» і здолала суперника з рахунком 2:0. Бажаємо ужнівцям нових перемог! **Володимир ТАРАСЮК**, «Погляд».

Потужна сила карпатського слова

До 100-річного ювілею першого числа журналу «Наш рідний край» у краєзнавчому відділі «Карпатика» Наукової бібліотеки УжНУ розгорнуто вітринну виставку часописів. Видання «Наш рідний край» (1922–1939) відіграло важливу роль у поширенні краєзнавства, популяризації народної культури Закарпаття, вихованні патріотизму, залученні школярів, студентів, учителів до пізнання й вивчення культурних здобутків рідної

землі. Окремо слід відзначити, що часопис досі не втрачає актуальності і є вагомим джерельною базою для науковців, які досліджують історію краю.

Перше число названого журналу побачило світ у листопаді 1922 року в Ужгороді, а з другого числа й до 1939-ого «Наш рідний край» виходив у Тячеві. Видавало часопис учительство шкільних округів Севлюш, Хуст, Рахова і Тересва. Відповідальним видавцем був Е.Егрецький, а відповідаль-

Стежками (не)минулого

Повномасштабна війна в Україні змусила з особливим трепетом ставитися до культури, яку розвивали наші попередники. Молодь по-сучасному інтерпретує давні стилі. До прикладу, інстаграм заповнили відео, де дівчата показують, як поєднати бабусину вишиванку з модними джинсами кльош. Одна з тенденцій, що припала мені до душі, – прикраси з бісеру, гердани, або, як кажуть у нас, силянки. За допомогою різнокольорових намистин утворюють геометричний орнамент. Такі прикраси були дуже популярними серед жінок пів століття тому. Першокурсниця філологічного факультету Наталія Конар нещодавно почала виготовляти гердани й розповіла, як з'явилась ідея такого хобі.

– **Наталю, розкажіть, чому Ви почали займатися плетінням?**

– Якщо відверто, до вторгнення в Україну мене не надто цікавили вишиванки, рушники, прикраси... Але згодом зрозуміла, що ми, молодь, почали забувати, наскільки це все важливе для нас як для нації. Моя мама зберегла бабусине намисто з бісеру. Коли я дивилася на нього, то відчувала: бачу історію. І мені хотілося продовжити її, аби онуки теж отримали щось моє, українське. Я переглянула кілька відео на ютубі, щоб зрозуміти сам процес створення силянки. Спочатку дивилася найпростіші схеми, одразу пробувала відтворювати їх самостійно. А коли почало справді все виходити – так захопило, що тепер усі подруги носять виріб, створений власноруч мною... Пишаюся цим, бо розумію: хто, як не ми, буде популяризувати все національне!?

– **Чи знаєте Ви історію появи герданів?**

– Для мене створення герданів – щось, тотожне з мистецтвом. Їх називали ще силянкою (я надаю перевагу саме цьому варіанту), плетенкою, драбинкою. Така прикраса була найпоширеніша в західних регіонах, а на сході – лише в деяких областях. Десь читала, що, імовірно, силянка прийшла на Галичину з Угорщини. Подібні до герданів вироби, що називаються маржеле, також поширені в румунській частині Буковини. Давній геометричний орнамент – своєрідні умовні знаки, за допомогою яких майстриня ви-

ражала власне світосприйняття. Кожен візерунок був інший, навіть якщо зроблений за однаковою схемою. Прикраси з бісеру слугували як обереги. Наші бабусі вірили, що допоможуть уберегтися від чогось злого, тому за роботу сідали лише зі світлими думками, аби виріб був чистим.

– **Яким є процес плетіння?**

– Насправді це займає доволі багато часу. Мені подобається виготовляти складніші роботи з геометричним орнаментом. Найчастіше використовую жовті, червоні, чорні, білі та зелені відтінки. Коли починаю працювати, відчуваю відповідальність, хоч знаю: якщо раптом щось не вийде – не страшно, адже роблю для себе. Але мені хочеться, аби вийшло якнайкраще (складно пояснити це відчуття). Уявляю, як коліс гердани носитимуть не лише мої близькі. Розмірковую, як люди захоплюватимуться українськими виробами, як хотітимуть доповнити ними свої образи. Загалом насправді триває дуже клопітка й складна робота, адже орнамент не так легко населяти (на нитку або прозору волокнину): потрібно чітко дотримуватися схем, аби все вдалося.

– **Чи продаєте власні вироби в соцмережах, до прикладу?**

– Хоч це зараз стало дуже популярним, та мені не подобається ідея заробляти на силянках. Значно приємніше подарувати комусь. За винятком благодійності, звісно. Це вже – інша справа.

– **Використовували вміння з благодійними намірами?**

– Так. Нещодавно долучилася зі своїми виробами до благодійного ярмарку, що тривав в УжНУ на підтримку ЗСУ. Та кож час від часу беру участь у схожих аукціонах. Тому те, що роблю, приносить користь та задоволення не лише мені.

– **Складно поєднувати навчання з таким хобі?**

– Звісно, навчання для мене в пріоритеті. Та у вихідні, щоб розвантажитися, плету нові вироби. Для мене це вже – щось більше, ніж просто хобі, яке можна закинути. Не думаю, що коли-небудь перехочеться плести. Принаймні зараз я в цьому впевнена.

– **Ви не думали над проведенням майстер-класів із плетіння для зацікавлених?**

– Мені подобається, що я не прив'язана до такого хобі (якщо б, приміром, виготовляла силянки на замовлення). Просто радію: маю заняття для душі. Та й, думаю, у мережі є достатньо людей, які з радістю вчать охочих; тому опанувати мистецтво плетіння в епоху інтернету легко. Війна, спрямована на знищення нашої нації, виконала геть протилежну місію: змусила українців згадати, хто вони та яка їхня історія. І чудовим прикладом цього є наша молодь, котра виплітає стежки минулого, аби пройти ними в майбутньому. Одягайте без особливого приводу вишиванку, вплітайте стрічки у свої коси й пишайтеся тим, що маємо змогу прожити життя українця!

Аліса ОСТОЛОШ, студентка відділення журналістики.

ним редактором – О.Маркуш.

Уже з першого номера часопис плекав любов до рідного краю та кращого пізнання історії рідної землі. Не менш цінне й палітурне оформлення видання. Особливістю є веселка кольорів, короткі історико-етнографічна та географічна характеристики сіл.

«Аналізуючи запити наших користувачів, з упевненістю можна стверджувати: часопис «Наш рідний край» є одним із тих видань, що на полиці не за-

лежуються. Він завжди в русі, незважаючи на свій солідний вік», – зазначила завідувачка сектора краєзнавчої літератури бібліотеки Марія Чорній.

За повідомленням Наукової бібліотеки УжНУ.

20 років тому заснували один із найпрестижніших підрозділів університету – факультет міжнародних економічних відносин. Нехай попереду буде ще не одна солідна дата. Наукових висот і наполегливих студентів!

ВІТАННЯ

Іван Вовканич – ювіляр!

День народження святкує Іван Вовканич, доктор історичних наук, професор, декан факультету історії та міжнародних відносин. Народився 23 листопада 1961 р. в Іршаві. У 1978-ому розпочав свою історію на історичному. Після аспірантури обіймав посади заступника начальника навчального відділу, асистента, доцента та професора кафедри нової і новітньої історії та історіографії. А з 2003 року – завідувача кафедри країнознавства, згодом – декана факультету міжнародних відносин та декана факультету міжнародної політики, менеджменту та бізнесу. Уже в 2017 р. став деканом факультету історії та міжнародних відносин альма-матер. Вітаємо ювіляра. Миру, добра, любові Вам і Вашим рідним!

У світ пригод на Акацієву...

Видавництво «РІК-У» підготувало новий випуск (35) серії «Між Карпатами і Татрами», якою опікується доцентка кафедри словацької філології УжНУ Тетяна Ліхтей. Цього разу читачі знайомляться з казковою повістю «Тітка Агата та її котяча сімка» відомого словацького письменника Петра Карпинського в українському перекладі засновниці серії.

Загалом автор представив дев'ятнадцять фантастичних розповідей, які запрошують у гості до тітки Агати та її компанії котів – Понеділка, Вівторка, Середи, Четверга, П'ятниці, Суботи й Неділі та занурюють у світ цікавих пригод на вулиці Акацієвій, 4.

Видання адресовано дитячій аудиторії (віком від шести до дванадцяти років) і традиційно для серії запропоновано двома мова-

ми – словацькою та українською. Кожна підісторія казки ілюстрована малюнками у виконанні Людмили Корж-Радько. Приємного прочитання!
Катерина ЖЕРЕБАК,
студентка
відділення журналістики.

Василь Чумак відійшов у засвіти....

Із глибоким сумом повідомляємо, що 26 листопада на 63-ому році пішов у засвіти доцент кафедри ентомології та збереження біорізноманіття біологічного факультету УжНУ, кандидат біологічних наук В.Чумак.

Василь Олександрович залишиться в пам'яті світлою й чуйною людиною, чудовим фахівцем-ентомологом, прекрасним педагогом та вчителем.

Свій науково-педагогічний шлях колега розпочав на рідній

Волині. Але невдовзі переїхав працювати в Карпатський біосферний заповідник. Тут заклав фундамент подальшого наукового і життєвого поступу.

Понад 20 років Василь Олександрович присвятив науково-педагогічній діяльності в альма-матер. Загалом надихав невичерпною енергією всіх, хто його знав.

Легкість і невимушеність у спілкуванні, дружельюбність та приязність, бажання допомогти всім словом та ділом вирізняли Василя Чумака. Оригінальні інновації, постійні ідеї нових проєктів, справ та задумів зробили Василя Олександровича своєрідним магнітом, до якого притягувало як студентів, так і колег.

Колектив біологічного факультету Ужгородського національного університету співчуває родині. Сумуємо разом, поділяємо біль утрати.

За інформацією біологічного факультету.

«Давно це було, але було...»

У рубриці «Дотик до поезії» на своїй сторінці у фейсбуку Наукова бібліотека УжНУ запропонувала поезію Андрія Лютого – сина завідувача відділу головного книгозбирання Оксани Лютої... У лавах Збройних сил України – із перших днів війни.

Віршем автор описує відчуття, що охопили душу після жахливого обстрілу. Герой відчуває особливу жагу до життя й звертається до Бога. У римованих рядках відлунюються біль, тривога; утім, чітко змальовані обриси віри в перемогу.

Зрештою, читайте самі...

ДАВНО ЦЕ БУЛО,
АЛЕ БУЛО...

Я давно вже не молився
Пошепки, але так щиро,
Коли нас в пустих окопах
Мінометами накрило.

Я лежав у мокрій глині
І шептав тихенько Богу:
«Боже, вибач, що лиш прошу

З цього пекла я дорогу!»

Міни крили без зупину,
Світ неначе весь завмер...
І, на жаль, бажання жити
Я отримав лиш тепер.

Свист прильоту не забуду,
Навіть якщо втрачу слух!
І розриви після свисту,
Котрі вибивали дух...

Я лежав, просив у Бога

Пошепки, без перестану:

«Дай можливість

ще побачить

Близьких, батька й маму...»

Андрій ЛЮТИЙ,
воїн ЗСУ.

Р. S.: На війні Андрій – з особливим оберегом своєї матусі: вишитою власноруч сорочкою, яку ненюка створила за час відвідування одного з курсів студії вишивки «Косиця», що триває й нині в Ужгородському скансені.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

#сторінками_історії_НБ_УжНУ

Книгозбірня пропонує архівні світлини в новій рубриці

Наукова бібліотека Ужгородського національного університету
2 листопад о 11:31 · 🌐

#Сторінками_історії_НБ_УжНУ

Сьогодні, розпочинаємо нашу нову рубрику «Історія Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету у світлинах». Гортаючи сторінки історії нашої книгозбірні ніби занурюєтесь у світ спогадів про тернистий та складний шлях становлення і розвитку найбільшої книгозбірні краю. Але, попри те, сповнений пам'ятними подіями, відданою працею та ентузіазмом бібліотекарів, перемогами, здобутками, сподіваннями та радістю...

На світлинні перші ентузіасти бібліотечної справи (зліва направо): М. І. Похляк, О. Є. Платонова, Г. С. Запісочна, М. І. Воскресенська, М. О. Фуцич, Г. І. Гомонай. (1957 рік.)

R.S У нас ще буде багато цікавих фотоспогадів з історії нашої книгозбірні, тож слідкуйте за нашими оновленнями!

#Бібліотека_УжНУ

#Спогади_у_світлинах

Світлина 1957 року, на якій – перші ентузіасти бібліотечної справи в університеті, розпочала рубрику «Історія Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету у світлинах». Дуже швидко викликала чимало вподобайок і реакцій.

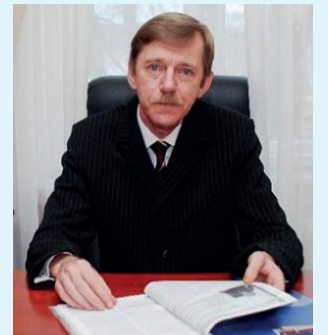
Про те, як виникла рубрика, розповідає директор книгозбірні Марія Медведь: «Готувала статтю про нашу бібліотеку для однієї з електронних енциклопедій. І я почала шукати матеріал. Особливо прагнула віднайти щось цікаве

про ті найперші роки створення бібліотеки. Звісно, були деякі публікації, але глибокого аналізу я не знайшла. Згодом довелося чимало попрацювати в архівах: обласному, міському, університетському...»

Крім того, Марія Миколаївна звернулася й до колег: мовляв, можливо, хтось удома має архівні фото, особливо про тих людей, котрі першими торували шлях створення університетської бібліотеки, що виникла в 1945-ому. «Я не очікувала...

ВІТАННЯ

Миколі Вегешу – 60!

28 листопада відомому історик, ученому в галузі карпатознавства, ексректору УжНУ, професорові кафедри політології і державного управління Миколі Вегешу виповнилося 60 років. Рідні, колеги, друзі бажують міцного здоров'я, творчої наснаги, добра, довголіття, позитивних емоцій. Вітає й «Погляд» і дякує за багаторічну співпрацю та підтримку.

Старі фото з домашніх архівів приносили й приносили! Дехто навіть ішов до родичів колег, котрі колись працювали тут, у бібліотеці, але вже відійшли в засвіти, і просив світлини. Родичі залюбки ділилися! Коли ми зібрали фото – побачили, що маємо просто величезний архів. Багато зніmkів увійшло до монографії, яку ми нещодавно написали всім колективом. Але, звісно, не всі світлини помістилися б в одне видання. Тому вирішили започаткувати новий проєкт: через старі фото популяризуємо історію бібліотеки. Навіть якщо фото позовкли чи не дуже якісні. Головне ж у них – історія. Так і виникла ця серія на нашій сторінці у фейсбуку», – каже М.Медведь.

На фотографії, із якої стартувала рубрика, третя справа – Марія Воскресенська. «Дружина військового, учителька... Працювала в різних містах, куди направляли на службу чоловіка, але завжди перебувала при бібліотеках. Коли чоловік Марії Воскресенської став викладачем нашого університету, тоді вона почала працювати в бібліотеці альма-матер. Аж до пенсії! Чимало тут зробила. Вона, можна сказати, є засновницею бібліографічного відділу. Усі картотеки, які зараз продовжуємо вести, – її новітня в той час запроваджена технологія впорядкування бібліотеки», – мовила Марія Миколаївна.

Старі світлини публікують не лише на сторінках книгозбірні в соціальних мережах. Невдовзі стануть доступними й у репозитарії бібліотеки. Фото – пам'ять про періоди становлення, заробована у світлинах. Невеличкий спойлер: серед архівних, які надалі публікуватимуть із короткими описами, будуть і такі, що показують, як колись до бібліотек шикувалися величезні черги спраглих до читання. Не пропустіть!)

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Студентський погляд на мандрівного філософа Григорію Сковороді – 300 років

Першокурсники відділення журналістики провели опитування серед студентів Ужгородського національного університету, аби дізнатися, як добре молодь знає Григорія Сковороду (народився 3 грудня 1722 року).

Першим запитанням було: «На якій купюрі зображено Григорія Савича?» 90 % студентів відповіли правильно (500 гривень). Очевидно, решта 10 відсотків просто таких великих грошей не тримали в руках :).

Друге запитання: «Як називали Григорія Сковороду?: а) мандрівний музикант; б) каменярь; в) мандрівний філософ; г) зачинатель української прози». 47,5 % дали правильну відповідь (мандрівний філософ). Половина – теж добре, адже не щодня стикаємося зі Сковородою-мандрівним філософом.

Третє запитання: «Що пов'язує Сковороду із Закарпаттям?» Лише 20 % відповіли правильно (не пов'язує нічого, якщо брати безпосередній зв'язок). Але й цей результат непоганий, адже запитання провокативне.

Четверте: «Скільки дипломів про вищу освіту мав Григорій Савич?» На жаль, правильно сказали лише 10 % студентів (не мав вищої освіти). А це вже – привід більше зацікавитися життям і творчістю філософа!

І ще кілька окремих найцікавіших коментарів.

Дар'я Максимова, студентка 1 курсу відділення журналісти-

ки: «Сковорода вів мандрівне життя. Брав Біблію, флейту й відправлявся все далі. Безперервна подорож стала єдиною справою його життя, вираженням релігійності, добровільним подвигом зречення від тих звичайних умов, які є перешкодою для внутрішнього життя духу. Бути мандрівником, відчувати себе в цьому світі по-особливому, дивитися довкола, як випадковий перехожий, означає залишатися байдужим до того, що трапляється на шляху; розуміти: усе як з'явилося на мить, так через мить і зникне; переконатися, що немає у світі нічого вічного й постійного: тече та щезає. Григорію Савичу постійно потрібно йти в невідомі далечини, пам'ятаючи про останню мету, про рідну домівку, де втомленого мандрівника чекає спокій вічних субот! Він не знає жодних пристрастей, для нього немає нічого «тут» – лише по той бік майбутнього. Перед смертю Григорій Сковорода просив написати на його могилі: «Світ ловив мене, та не впіймав». Це – основа його життя. Філософ поставив стіну між собою та світом, віддаляв себе від щоденних пристрастей, турбот і проблем».

Вікторія Колотіліна, студентка 1 курсу відділення фізичної реабілітації: «Мені подобається думка Григорія Сковороди про те, що людина – маленький світ, який відображає великий. Всесвіт та природа – усемогутні. Із першого погляду, людина – ніщо порівняно з великим світом. Але наразі можемо спостерігати: коли в нас є можливість й бажання, ми здатні реалізувати мету. Зараз особливо чітко бачимо протистояння добра і зла. Трагедія повномасштабного вторгнення РФ на територію нашої держави показує нам це. Ті, хто спровокував військові дії, відображають сутність світу зла, де немає прощення. Або ти – або тебе. Людина – маленький світ, але тільки вона може спричинити своїми рішеннями зміни у великому світі».

Вікторія Маржинський, студентка 1 курсу факультету іноземної філології (спеціальність «Середня освіта»): «Григорій Савич – один із тих, хто розумів небезпеку системи. Він намагався уникнути її сам та вберегти від неї інших. Звільнився з посади викладача через незгоду з церквою та суперечки із Самуїлом Миславським. Сковорода демонструє стійкість,

міць духу, безкомпромісність, відданість своїй праці, невідкореність. Це все можна підтвердити його цитатами (хоч іноді схожими одна на одну): «Я стовпотворіння собою не хочу, доволі і вас, стовпів неотесаних, у храмі божому. Риза! Риза! Як небагато ти опреподобила, як багато окаянствувала!» Ті проблеми, які порушував Сковорода свого часу, були і до нього, і є зараз. Яскравий приклад – війна Росії проти України. Це – не просто боротьба за територію, а бажання знищити наш народ. Така думка давно «сидить» у головах російських правителів, чиновників, бо розуміють, наскільки високий рівень небезпеки може становити наш національний дух для них. Те ж саме переживав і Григорій Савич. Він боровся словом. Є взірцем не тільки для українського народу, а й для всього світу.

Опитували
Максим ГАЛАШКО
(спеціальність «Журналістика»),
Анастасія СТЕГАЙЛО
(спеціалізація «Міжнародна журналістика»),
студенти відділення журналістики.

Вічні фільми, Або Як телепрактикуються студенти-журналісти під час навчання

В умовах сьогодення знання історії – невід'ємна складова нашого існування, що свідчить про обізнаність. Вивчати минуле можна й за допомогою документальних стрічок. Переглядаючи їх, формується якісніша картинка в голові. Візуалізація дозволяє зануритися в тему з ніг до голови, розставити крапки над «і». Водночас створення таких фільмів – довготривалий процес: потребує опрацювання великого обсягу матеріалів, особливої підкованості авторів, клопіткого пошуку необхідної інформації, що значно призупиняє процес «розвідки». Цікавими є й безпосередні свідчення людей, на яких здебільшого базуються відеоматеріали, а також монтаж та інші дотичні до нього творчі процеси.

Журналісти 3 курсу цього року – теж умовні магеллани в телережисурі. Підкорюють бурхливі хвилі телерадіожурналістики за допомогою дисципліни «Документальна телережисура». Зокрема, увесь семестр працювали над створенням власних документальних фільмів.

Розділилися на дві групи й трудилися над темами: «Розвиток медицини 1930–1940 років Ужгорода» та «Історія Чинадівського замку». Над першою працювали довго, оскільки медійники обрали декілька зупинок, із яких удалося скласти цілісний відеоматеріал. Розповіли про Будинок Брашайків, Дім народного здоров'я, про міські аптеки Ужгорода минулого сторіччя.

Молоді журналісти зізнаються: працювали іноді навіть

до пізньої ночі, адже тема медицини – складна, вимагає серйозного й глибокого підходу, але її висвітлення є цікавим процесом. Для того, аби розібратися в тонкощах, студенти провели мінідослідження. Звернулися до Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Ф. Потушняка та до Закарпатської обласної наукової медичної бібліотеки. Знайшли десяток книг і записки про зазначені зупинки, виокремили для себе те, що змогло б зацікавити аудиторію. Про створення фільму розповідає Віта Чулей: «Я дуже загорілася ідеєю, бо історія – завжди цікава в контексті кінострічок. Нині молодь не дуже любить читати книжки. Тож хотілося видати такий продукт, який

можна було демонструвати навіть студентам в університеті. Зізнаюся: з обраною темою було складно. Інформація переповнена медичними термінами, що ускладнювало написання сценарію. Однак ми доклали зусиль, щоб зібрати необхідний матеріал, скомпонувати його та подати доступно для всіх, а не щоб зрозуміли лише причетні до медицини».

Для того, щоб дізнатися більше, команда звернулася до історикознавця Івана Логая, який допоміг зробити картину цілісною.

Інша група працювала з доволі міфічним об'єктом – Чинадівським замком. Про нього відомо чимало, адже укріплену споруду вважають однією з найголовніших історичних пам'яток Закарпаття. Щоденно тут можна зустріти численні групи туристів, яких екскурсоводи збагачують історіями, легендами, світлинами. Заховані скелети в стінах замку, духи, які літають уночі, потаємні тунелі – усе це манить мандрівників. Чи правдиво? Аби з'ясувати, одного дня наші журналісти подалися до замку й записали необхідні коментарі

для створення документального фільму. Команда зізнається: прогулянка в таку місцину додала адреналіну, який поєднався зі страхом, адже, начитавшись легенд, таки боялися містичних істот і того, що може приховувати укріплена споруда. Про похід до Чинадівського замку розповіла Ніколетта Саенко: «Мені було цікаво послухати про укріплення від людини, котра знає про нього більше за всіх. Вивчати історію своєї області потрібно, бо сьогодні без неї можна перетворитися на росіянина, який вірить у будь-яку пропаганду. Коли я прогулювалася міфічним місцем, хотіла повернутися в ті часи й стати жителькою замку. Ця атмосфера мені до душі. Зрозуміла також: чимало екскурсоводів – ще ті шарлатани, бо намагаються перевернути факти, аби лише заманити мандрівників. То була неймовірно цікава прогулянка з паном Йосипом, а створений фільм розвіяв чимало стереотипів».

Зі слів колег-здобувачів фаху можна зробити висновок, що видати медіапродукт, який здатен сформувати правдиву картину про реальність сьогодення, – важливо, адже не всі журналісти роблять так на 100 відсотків. Фактчекінг і моніторинг – невід'ємні складові й нашого фільму. Студентам бажано успіху. А ще всім дякуємо за чудові матеріали, які колись увійдуть до архіву й ними зможуть послуговуватися охочі.

Р. С. 16 листопада – День працівників радіо, телебачення та зв'язку. Усіх колег вітаю зі святом!

Мирислав ЛИСОВИЧ,
студент відділення журналістики.

Медіавечорниці замість «миски»

«Бо тут так холодно, для тебе. // Тому, прошу, дозволю // Вкритись разом у моему светрі!..» лунає під гітару на коридорі рідного філологічного...

Додавати тепла в осінні вечори можна, не лише вкриваючись разом у чиемусь светрі, а й загишком підготовки до студентських вечорів, зокрема примірянням

на цікавість та функціональність нових образів, убиранням аудиторій за дрес-кодом костюмованої вечірки... Так в УжНУ готувалися до медіавечорниць.

Особливо захід чекали першокурсники. Для них це — можливість презентувати таланти, відпочити та, зрештою, краще познайомитись і зі студентами різних курсів та спеціальностей, і з викладачами.

Вечір організували четвертокурсники спеціалізації «Реклама та зв'язки з громадськістю» у межах дисципліни «PR як фах», яку читає доцентка Наталія Толочко. У вересні, до речі, проводили анкетування серед першокурсників: аби дізнатися, звідки вони та які мають хобі. Із-поміж юних журналістів та рекламників — багато тих, хто приїхав із різних міст України, а також є вимушені переселенці. За результатами опитування, 90 % або грають на гітарі, або співають, або пишуть вірші, оповідання, стендапи. І аби це все не залишалося в шухляді — викладачі запропонували організувати такий корпоративний піарзахід, зі слів Н.Толочко.

Медіавечорниці стали своєрідним заміном традиційного для відділення журналістики фестивалю «Інформаційна миска», коли всі студенти та викладачі виїжджали на пікнік і теж спілкувалися в невимушеній атмосфері. Проте, як зауважив завідувач кафедри журналістики Євген Соломін, «Інформаційна миска» буде після Перемоги.

Загалом молодь запропонувала різноманітну програму (приурочила до Геловіна, «проганяючи нечисть з України»), а ще всі разом виконали пісню на мелодію композиції «Додому» цьогорічного переможця «Євробачення» — реп-гурту «Калуш». Утім, написали свій текст, пов'язаний з обраною професією та ситуацією в країні. Єднаємося, тримаємося, підбадьорюємо одне одного та зіграємо в очікуванні перемоги.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Цілковим НЕ таємно

3 листопада — День зберігання таємниці. Коли виникло це свято і хто його творець — велика таємниця. Усім, хто навчається та викладає в університеті, є що приховувати: секрети маленькі або великі, цікаві й не дуже. Скільки прихованого за вустами наставників та студентів? Це я й вирішила в них з'ясувати.

Галина Шумицька, професор кафедри журналістики: «Із кожним наступним поколінням студентів мій досвід — життєвий і професійний — солідніший. Бачу й розумію все чіткіше. Про якісь навмисні замовчування чи таємниці не йдеться, звичайно, але ж! Розрізняю особливості поведінки з пів слова, з пів жесту... Іноді це дуже кумедно, бо студент чи студентка хитрують, маніпулюють і свято вірять, що роблять це вправно, ось тоді мовчки даю проявитися людині. Коли була молодшою, застерігала, просила, мотивувала, закликала... Тепер цього не роблю. Розумію: кожен має пройти свій шлях, зробити свої помилки, проаналізувати їх чи ні; зрештою, набути свого досвіду. Якщо бачу: уже вкрай небезпечно, можу застерігти; але якщо не чує один раз — більше не повторюю. Нема універсальної формули щастя чи успіху — у кожної людини вона своя. Тож не заважаю їй для себе шукати».

Ігор Прохненко, доцент кафедри археології, етнології та культурології: «Якщо запитання: «Чи обманюють Вас викладачі?» поставити студенту, то наближена до ста відсотків більшість почне горизонтально розкидати здивованими обличчями й тремтячими губами шепотіти: «Вони нас ні, а ми їх так!» І навіть наводять десятки прикладів, як саме. Якщо змінити полярність запитальника й звернутися до

викладачів: «Чи обманюєте Ви студентів?», то отримуєте майже знайому відповідь: «Ми їх ні, а ось вони нас майже постійно!» Я навіть розробив «класифікацію викладацької брехні». У цьому випадку обман студентів викладачами є одним із передових методів освітньої діяльності, який дозволяє утворювати «маркери зацікавленості» на лекційних заняттях. Приклад конкретної подачі матеріалу: якщо вести суху лекцію про археологічні епохи, то студентський мозок умикає режим самозбереження й більша частина цінної інформації залишається умовно за дверима інформаційного автобуса. Але якщо залучити цікаву «брехню», що на Закарпатті існувала цивілізація гномів і з великою таємничістю показувати реальні археологічні свідчення цього — шапочки гномів (насправді кришечки для керамічного посуду або залізні частини щитів), заготовки на окуляри гномів (реально частини кінської вуздечки) і так далі, то ефект від заняття зростає в десятки разів, а вся структура археологічного матеріалу експозиції університетського музею запам'ятовується на довгі роки. Таких прикладів багато. Із них складаються важливі моменти педагогічної діяльності. Грубо цей принцип називаю «акцентуванням уваги». Але завжди має бути педагогічна добросесність і після жартівливої брехні потрібно згадати слова: «Не обманюй!»

Еріка Владимірова, студентка 4 курсу юридичного факультету: «Ситуації траплялися різні. Іноді доводилося схитрувати для того, щоб з'явилася можливість списати, іноді — прибрехати, чому була відсутньою на парі. Думаю, у кожного студента свої казуси, коли говорити правду — точно не варіант.

Секрети для викладачів наразі досі залишаються секретами, тож сподіваюся, наставники дізнаються зовсім не скоро, мені ж іще вчитися» (сміється).

Петро Мензарський, четвертокурсник медичного факультету: «Відверто, таємниць удосталь. Розповім найкумедніший випадок. Хоч дистанційне навчання мало багато недоліків, переваги все ж знайшлися. Ситуація, коли половина студентів не готова до пари, стовідсотково не передбачає успіху. Головне — знайти рішення! Домовившись з однокурсниками не вмикати камери, ми обманули викладача, що в нього проблеми з технічного боку. Після цього вдало відповіли на поставлені запитання та отримали оцінку. Досі це згадуємо курсом».

Христина Машіко, студентка 4 курсу факультету міжнародних економічних відносин: «Знаю багато таємниць від викладачів, про які вони навіть не здогадуються. І на щастя, ніколи не доводилося їх озвучувати. Уважаю, що секрети завжди мають залишатися в секреті. Особливо чужі. Тут насправді все залежить від природи людини — деякі люблять пліткувати й розповідати про все, інші ж зберігають таємницю, доки вона актуальна. Намагайтеся себе оточувати такими людьми, адже відданість і вірність — запорука справжньої дружби».

Зберігати секрети непросто. Як зауважив Бенджамін Франклін, троє можуть зберегти таємницю, тільки якщо двоє з них мертві. Тож життя обов'язково розставитиме усе на свої місця й без вашої допомоги. А яку таємницю зберігаєте ви?

Аліса ОСТОЛОШ,
студентка відділення журналістики.

Універсальний тележурналіст: який він?

До Дня працівників радіо, телебачення і зв'язку (16 листопада) на сторінці «Погляду» у фейсбуку проведено опитування, пов'язане з роботою тележурналіста. Професія по-своєму важлива, цікава та багатогранна. Тому журналістам доводиться шукати універсальні підходи, приміряти на себе нові ролі, пристосовуватися до дійсності, яке продукує сьогодення.

Було запропоновано обрати варіанти відповідей і дати можливість висловити власні щодо головних якостей універсального журналіста. В опитуванні взяли участь відомі телевізійники краю, студенти та випускники відділення журналістики. Усього 30 осіб. За результатами, най-

головнішою складовою в роботі універсального тележурналіста реципієнти назвали досконале володіння мовою — 16 %. Друга за важливістю — загальна ерудиція — 13 %. 11 % — уміння композиційно створювати сюжети.

Учасники активно коментували позицію «інше...» Згадали важливість зовнішніх даних, безпринциповість щодо прохань редактора, готовність до змін, необхідність бути медіаграмотним, дотримуватися інфогієни, уміти знаходити підхід до героя, мати харизму, а ще звертатися до інтерв'ююваних з усмішкою, аби в погляді прочитувалося: «Я тебе дуже поважаю».

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

ГОЛОВНІ ЯКОСТІ УНІВЕРСАЛЬНОГО ТЕЛЕЖУРНАЛІСТА (РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ)

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням: uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues. А з найважливішими матеріалами номера ознайомлюйтеся на сторінці газети в соціальній мережі «Фейсбук»: www.facebook.com/uzhnu.poglyad.

КРАЩИЙ МАТЕРІАЛ

Кращим матеріалом «Погляду» в #10 (263) редакція визнала допис М.Гараздій: «Стильний — у 77! Навіть якщо з краваткою війни...»

Найрейтинговіший матеріал за кількістю переглядів у фейсбуку — 10 «історичних» запитань Миколі Олашину... В.Тарасюка. Вітаємо авторів!

ПОГЛЯД

Орган вченої ради Ужгородського національного університету. Замовлення № 1524. Ціна — безкоштовно. Виходить щомісяця. Номер підписано до друку 29.11.22. Засновник і видавець — ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 88003, м. Ужгород, вул. Підгірна, 46. Номер надруковано у видавництві «А-Прінт»; 46010, м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. Тел.: (352) 52-27-37, 067-350-17-94. Наклад — 1000 примірників. Формат А3, 2 ум. друк. арк. Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008. Відповідальність за зміст публікацій покладається на авторів. Відповідальний за випуск номера: В.Ю.Тарасюк.

Головний редактор:
В.Ю.ТАРАСЮК.

Художній редактор:
Т.М.ЛЕСЮК.

Коректор:
М.Б.ГАРАЗДІЙ.

Адреса редакції: 88016, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14 (ауд. 424).

Поштова скринька:
poglyad@uzhnu.edu.ua

Телефон редакції:
067-880-85-71.